

М. Г. Бортнікова¹, С. В. Сліпачик²
ORCID: ¹ 0000-0002-2346-8007, ² 0009-0001-3107-5422
Національний університет «Львівська політехніка»

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗУВАННЯ РОБОТИ МИТНОГО ПІДРОЗДІЛУ ПІДПРИЄМСТВА НА ЗАСАДАХ МОДЕЛІ РОЗПОДІЛЕНОГО ОФІСУ

<https://doi.org/>

© Бортнікова М. Г., Сліпачик С.В., 2023

У даній статті проаналізовано сутність організування роботи митного підрозділу підприємства на засадах моделі розподіленого офісу. Виокремлено основні проблеми організування, які можуть виникати в роботі митного підрозділу підприємства. Розроблено систему контролю на предмет визначення результативності виконання посадових обов'язків працівниками митного підрозділу на засадах моделі розподіленого офісу. Сформульовано та описано цикл тайм-менеджменту митного підрозділу на засадах моделі розподіленого офісу. Рекомендовано механізм впровадження методики тайм-менеджменту для оптимізування праці митного підрозділу на засадах моделі розподіленого офісу

Ключові слова: організування, митний підрозділ, модель розподіленого офісу, дистанційний режим, кадровий потенціал.

Постановка проблеми

В сучасних умовах господарювання перспективним напрямом діяльності є встановлення ділових відносин з іноземними партнерами, здійснення експортно-імпортних операцій. Це зумовлено посиленням євроінтеграційних процесів, вдалим логістичним розташуванням, наявністю необхідних ресурсів тощо. Ключовим моментом здійснення зовнішньоекономічної діяльності є перетин митного кордону країни, для якого необхідно здійснити митне оформлення вантажу, подати необхідну супровідну документацію та вказати інші достовірні дані на вимогу митних органів. Процес митного оформлення переважно покладено на відповідальність митного підрозділу підприємства, який безпосередньо впливає на ефективність здійснення експортно-імпортової діяльності і, відповідно, аналіз та дослідження організування його роботи, забезпечує бажаний рівень конкурентоспроможності компанії на зовнішньому ринку.

Актуальність дослідження

Митне оформлення є трудомістким процесом, який потребує консолідації всіх даних, доступу до ресурсів, програмного забезпечення та постійної комунікації з клієнтами та керівництвом. Досить часто у роботі працівників митного підрозділу виникає низка проблем, а саме: недостовірність наданої інформації, відсутність зворотного зв'язку з клієнтом, тривалий час очікування на пораду та консультацію колег, керівництва. Особливо гостро дані проблеми постають якщо працювати відділено та не мати можливості фізично спілкуватися із зацікавленими особами. Дана проблема зумовлює тривалий процес митного оформлення та відправки вантажу до місця призначення. У процесі дослідження даної проблеми виокремлено основні причини виникнення недоліків та запропоновано способи їх вирішення.

Формулювання мети та завдань статті

Метою статті є виокремлення ключових проблем застосування сучасних інструментів організування роботи митного підрозділу підприємства на засадах моделі розподіленого офісу та формування рекомендацій щодо можливих шляхів їх вирішення, а саме: розроблення системи контролю на предмет визначення результативності виконання посадових обов'язків працівниками митного підрозділу та впровадження методики тайм-менеджменту для оптимізування роботи митного підрозділу на засадах моделі розподіленого офісу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій

Ключовим моментом здійснення зовнішньоекономічної операції є перетин товарами і транспортними засобами комерційного призначення митного кордону держави. Невід'ємним етапом перетину кордону є митне оформлення вантажу. Проблеми та перспективи організації ефективної роботи митного підрозділу на засадах моделі розподіленого офісу досліджували такі вчені, як Гуцу С.Ф., Квеліашвілі І.М., Бережнюк І.Г., Ігнат'єва І.А. та інші.

На думку С.Ф. Гуцу проблеми створення митного підрозділу на підприємстві полягають у недосконалому інформаційному забезпеченні суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності, відсутності єдиного доступу до необхідних даних [1]. За словами І.Г. Бережнюк, застосування моделі розподіленого офісу створює труднощі для компанії у вигляді додаткових витрат для забезпечення доступу до єдиної бази даних, створення умов налагодженого спілкування між працівниками [2]. Проте І.М. Квеліашвілі вважає, що організування даного підрозділу на засадах моделі розподіленого офісу має ряд переваг: швидкий процес доставки вантажу від відправника до отримувача, налагоджена комунікація підприємства з працівниками митних органів [3].

Загалом процес розроблення, формування та організування роботи митного підрозділу на основі ключових понять моделі розподіленого офісу є досить клопітким, що вимагає відповідальності та компетентності залучених працівників. Фактори впливу, які зумовлюють негативні аспекти у процесі створення даного підрозділу, досліджували О.Ф. Будз та О.Ю. Григор'єв. На основі досліджень О.Ф. Будза можна виокремити чинники впливу на етапі планування митного підрозділу, до переліку яких належать: наявність необхідної ресурсної бази, конкретно визначених цілей та завдань, налагодженої технічної бази для виконання посадових обов'язків тощо [4]. О.Ю. Григор'єв вважає важливими такі фактори впливу на етапі організування підрозділу на засадах моделі розподіленого офісу як: рівень кадрового потенціалу, побудова організаційної структури, розподіл посадових обов'язків, наявність відповідного рівня кваліфікації та досвіду у сфері митного обслуговування [5].

Зважаючи на останні дослідження Д.В. Дорошкевич, І.С. Литвиненко та інших вчених, які проходилися на предмет оцінки цифровізації робочого місця в сучасних умовах господарювання, можна виокремити наступне: дедалі більшої популярності та затребуваності набуває організування робочого процесу у віддаленому режимі. Ключовими аспектами для забезпечення таких умов праці є визначення рівня ефективності автоматизованих бізнесів-процесів (використання інформаційних систем, онлайн-інструментів, організування командної роботи), моральної готовності до дистанційної роботи (самодисципліна, самоконтроль, професійний розвиток, ініціативність, виконання прогнозованого обсягу поставлених завдань), безпеки та надійності цифрового робочого місця (доступ до інтернету, гнучкість). Ці інструменти мають охоплювати всі аспекти ведення бізнесу, включаючи залучення клієнтів і співробітників, бухгалтерський облік і фінансові операції, управління проектами та продуктивність [6].

Основні рекомендації, які запропонували В.М. Мирончук, М.Е. Матвеев, Н.С. Голомша, щодо ефективного організування роботи митного підрозділу на засадах моделі розподіленого офісу полягають в адаптації до сучасних умов господарювання, врахуванні економічної стабільності та політичної ситуації в державі, мобільності та гнучкості управління, самодисципліни та самоконтролі працівників компанії [7].

Варто вказати, що діджитал трансформація бізнесу є об'єктивною необхідністю для тих підприємств, які мають на меті втримати свої конкурентні позиції та забезпечити довгостроковий розвиток. При цьому передумовою для успішної діджитал трансформації є збір і використання даних, налаштування цифрових інтерфейсів взаємодії з працівниками, партнерами та іншими зацікавленими особами макро- і мікросередовища діяльності. Під час аналізу досліджуваної проблеми встановлено, що цифрова трансформація дозволяє істотно знизити бар'єри виходу на ринки і відкриває принципово нові можливості для компаній.

Виклад основного матеріалу

Для удосконалення організування митного підрозділу на засадах моделі розподіленого офісу доцільно провести ряд заходів щодо вирішення ключових проблем діяльності підприємств.

Однією з проблем, яка досить вагомо впливає на процес організування митного підрозділу на засадах моделі розподіленого офісу, є низький рівень контролю за достовірністю інформації та ефективністю діяльності митного підрозділу. Сутність проблеми полягає у тому, що робота митного підрозділу передбачає збір актуальної інформації про вантаж, маршрут доставки, умови зовнішньоекономічної співпраці, можливості застосування пільг, преференцій, необхідності подання додаткових документів, сертифікатів, певних дозволів і рішень органів влади тощо. Відповідно для того, щоб володіти цією інформацією необхідно підтримувати комунікаційний зв'язок з працівниками відділу зовнішньоекономічної діяльності, логістики та відділу закупівлі постійно, адже кожен із них відповідає за достовірність та актуальність окремої частини даних, необхідних для митного оформлення товару. Досягнути цього за допомогою електронних засобів комунікації буває важко, адже потрібно завжди стежити за чатами, електронною поштою та іншими електронними джерелами інформації.

Іншою проблемою, яка виникає при організуванні митного підрозділу на засадах моделі розподіленого офісу, є нераціональне використання часу посадовими особами митного підрозділу. Віддалений режим роботи передбачає вміння продумано організувати робочий простір та коректно встановити терміни виконання поставлених завдань, чітко визначати пріоритети, бути відповідальним і дисциплінованим. Тільки за наявності описаних факторів можна досягнути ефективності роботи цілого підрозділу.

Впровадження та проведення контролю за етапами виконання роботи та результативністю роботи працівників митного підрозділу на засадах моделі розподіленого офісу передбачає призначення відповідальних осіб, розробку календарного плану перевірки, вибору інструментарію контролю та системи показників ефективності досліджуваного підрозділу. Актуальність запропонованого способу вирішення проблеми передбачає розробку цілісного процесу, який враховує якісні, кількісні, аналітичні параметри, що дає змогу комплексно оцінити та проаналізувати ефективність роботи митного підрозділу на засадах моделі розподіленого офісу.

Розроблення системи проведення контролю за роботою митного підрозділу, який функціонує на засадах моделі розподіленого офісу, є важливою складовою управління компанією і забезпечує досягнення бажаних результатів зовнішньоекономічної діяльності товариства, достовірності інформації, дотримання внутрішньоорганізаційних та законодавчих положень, мінімізації ризику фінансових збитків або зниження репутації на ринку. Процес контролю є інтегрованим в усі процеси діяльності та спрямованим на досягнення операційних, тактичних, стратегічних та комплаєнс-цілей компанії.

Розроблена система контролю на предмет визначення результативності виконання посадових обов'язків працівниками митного підрозділу на засадах моделі розподіленого офісу зображена на рис. 1.

Рис. 1. Система контролю за результативністю виконання посадових обов'язків працівниками митного підрозділу на засадах моделі розподіленого офісу

Примітка: сформовано авторами

Вище наведена схема здійснення контролю на предмет визначення результативності виконання посадових обов'язків працівниками митного підрозділу на засадах моделі розподіленого офісу передбачає досягнення операційних, тактичних, стратегічних та комплаєнс-цілей. Операційні цілі спрямовані на раціональне використання ресурсів, виконання поточних завдань щодо митного оформлення вантажу, реалізацію короткострокових завдань для забезпечення результатів діяльності. Тактичні цілі забезпечують розширення товарного асортименту імпорту, пошук та встановлення попередніх домовленостей з іноземними партнерами. Стратегічні цілі передбачають виконання ключових завдань і досягнення встановлених показників для забезпечення довгострокових переваг на ринку. COMPLAINT-цілі спрямовані на визначення та мінімізацію ризиків діяльності митного підрозділу, які можуть настати за умов роботи на засадах моделі розподіленого офісу. До переліку ризиків роботи митного підрозділу на засадах моделі розподіленого офісу у можна віднести недостовірні дані подані працівникам митних органів для митного оформлення вантажу, нарахування штрафів, застосування санкцій, зниження репутації серед контрагентів, додаткові витрати на оплату перебування транспортного засобу з імпортом вантажем у зоні митного контролю. До процесу досягнення таких цілей відносять дослідження можливості настання певного ризику, причини його появи, перевірку внутрішньої документації на предмет відповідності нормам законодавства, аналіз клієнтської бази щодо її благонадійності, опрацювання скарг клієнтів.

Система проведення контролю на предмет визначення результативності виконання посадових обов'язків працівниками митного підрозділу на засадах моделі розподіленого офісу включає моніторинг ефективності виконання посадових обов'язків. Наступним компонентом цієї системи є контроль

за інформаційними потоками, що передбачає аналіз точності, швидкості і достовірності обробки даних, якими володіють працівники митного підрозділу. Наступний етап полягає у співставленні фактичних показників діяльності митного підрозділу з плановими, визначенні причин відхилення, проведенні зустрічей з працівниками для формування переліку негативних аспектів організування роботи на засадах моделі розподіленого офісу на основі їхньої суб'єктивної думки. Також до системи контролю включено управління ризиками, яке передбачає визначення ймовірності появи у результаті невиконання поставлених завдань. За підсумками проведення вище перелічених етапів управлінський персонал визначає розмір фінансових збитків, які може понести підприємство у результаті неефективної роботи митного підрозділу, та розробляє заходи для усунення виявлених проблем.

Вказані цілі і складові системи контролю з метою досягнення результативних показників роботи митного підрозділу на засадах моделі розподіленого офісу застосовуються окремо до кожного працівника даного відділу, загалом підрозділу як структурної одиниці товариства і безпосередньо узагальнено на цілому підприємстві. Тобто спочатку аналізують результати роботи окремо працівників, потім підрозділу і визначають переваги чи недоліки це зумовлює загалом на діяльність компанії.

Інструментами впровадження та реалізації системи проведення контролю на предмет визначення результативності виконання посадових обов'язків працівниками митного підрозділу на засадах моделі розподіленого офісу є засоби електронного зв'язку (електронна пошта, месенджери, платформи для проведення бізнес-зустрічей, конференцій, телефонні розмови тощо). Також сюди варто віднести інтегровану комп'ютерну програму для фіксації даних, моніторинг швидкості їх опрацювання та подання митним органам для оформлення товару при перетині митного кордону.

Таким чином, запропонована система проведення контролю на предмет визначення результативності виконання посадових обов'язків працівниками митного підрозділу на засадах моделі розподіленого офісу передбачає досягнення планових показників результативності роботи та гарантує отримання достовірної інформації працівниками з метою подальшого формування необхідного пакету документів для митного оформлення.

Запропонований метод вирішення проблеми нераціонального використання та розподілу часу посадовими особами митного підрозділу з урахуванням принципів моделі розподіленого офісу є багатоступінним. Процес його здійснення передбачає грамотне планування робочого дня, врахування термінових завдань, правильну розстановку пріоритетів, готовність до виконання незапланованої роботи тощо. Для того, щоб ефективно впроваджувати тайм-менеджмент у роботу митного підрозділу на засадах моделі розподіленого офісу необхідно, щоб самі працівники вирізнялися високим рівнем самодисципліни, організованості, стресостійкості, стратегічного мислення тощо. У цей час від керівництва вимагають чітко і коректно розподіляти завдання між працівниками в однаковому обсязі та з однаковим рівнем відповідальності, узгоджувати незаплановані робочі процеси, вчасно повідомляти про зміни у роботі, по можливості корегувати графік відповідно до потреб персоналу. Реалізація перелічених вимог сприяє швидкому виконанню посадових обов'язків працівниками, підвищенню рівня роботи цілого підрозділу, розвитку зовнішньоекономічної діяльності та репутації підприємства.

Організування робочого часу та правильний розподіл пріоритетів для виконання завдань структурними підрозділами на засадах моделі розподіленого офісу є запорукою ефективної діяльності, досягнення планових показників та підвищення продуктивності трудового персоналу. У період розвитку діджиталізації, цифровізації та активного використання електронних засобів комунікації особливо важливим постає питання раціонального розподілу робочого часу та дотримання кінцевих термінів виконання поставлених завдань. Запропонована методика тайм-менеджменту допомагає підвищити якість роботи, знизити рівень стресу, бути дисциплінованим, готовим до незапланованих завдань, виконувати все вчасно тощо. Саме активне впровадження принципів і технологій тайм-менеджменту у робочий графік сприяє раціональному розподілу часу та пристосуванню до віддалених умов роботи.

Найчастішими проблемами, які стоять на заваді впровадження методики тайм-менеджменту у роботі митного підрозділу на засадах моделі розподіленого офісу, є наступні: відсутність кінцевих термінів виконання поставлених завдань або невміння підпорядковуватися встановленим дедлайнам, постановка глобальних цілей перед працівником, у якого відсутній досвід, навички та знання для їх реалізації, відсутність самомотивації, почуття відповідальності, невміння визначати пріоритетність завдань, прокрастинація, неправильно організований режим дня, немає чергування робочого часу і відпочинку, велика роль у житті відводиться «поглиначам часу» тощо.

Передумовою впровадження методики тайм-менеджменту для оптимізування роботи митного підрозділу на засадах моделі розподіленого офісу є наявність налагодженого процесу комунікації та обміну інформацією між працівниками структурних підрозділів. Цього можна досягнути за допомогою реалізації циклічних процесів організування митного підрозділу. Цикл тайм-менеджменту, який доцільно реалізовувати на даному підприємстві наведеного на рис. 2.

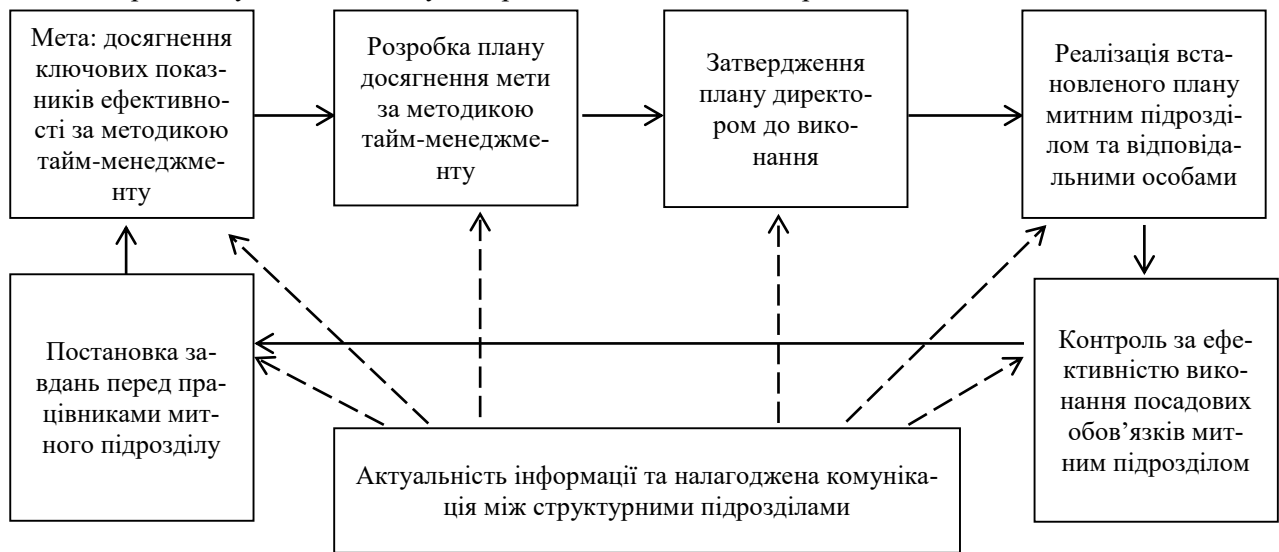

Рис. 2. Цикл тайм-менеджменту митного підрозділу на засадах моделі розподіленого офісу
Примітка: сформовано авторами

Вище наведений цикл полягає у послідовності виконання конкретної мети поставленої перед працівниками митного підрозділу, які працюють віддалено від офісу. Тобто управління часом повинне базуватися на основі даних етапів, актуальної інформації та налагодженої комунікації. Ідея циклу тайм-менеджменту полягає в тому, що процес управління часом є аналогічний процесу управління організацією і паралельний йому, тому що весь процес діяльності організовується відповідно до часових обмеження на виконання конкретних завдань.

З огляду на вказані фактори, проблеми та ключові елементи циклу організування робочого часу доцільно застосувати наступну технологію впровадження тайм-менеджменту для працівників митного підрозділу на засадах моделі розподіленого офісу (рис. 3.).

Впровадження методики тайм-менеджменту для оптимізування праці митного підрозділу на засадах моделі розподіленого офісу є комплексним процесом, який включає наявність комп'ютерного забезпечення для контролю за швидкістю та оперативністю виконання завдань, впровадження системи мотивації на початкових етапах, облік та аналіз показників діяльності щодо поточного стану виконання посадових обов'язків працівниками митного підрозділу. Тобто реалізовувати дану технологію потрібно з урахуванням всіх вказаних аспектів одночасно і це гарантуватиме раціональний розподіл робочого часу митного підрозділу.

Рис. 3. Механізм впровадження методики тайм-менеджменту для оптимізування праці митного підрозділу на засадах моделі розподіленого офісу

Примітка: сформовано авторами

Підсумовуючи вище описане про впровадження методики тайм-менеджменту для оптимізування праці митного підрозділу на засадах моделі розподіленого офісу, варто зазначити, що наведена процедура організування робочого часу сприятиме раціональному розподілу робочого простору, усуне недоліки роботи у минулому, дозволить виконувати поставлені завдання у більшому обсязі та з меншими затратами часу. Окрім цього ефективно управління часом допомагає співробітникам просуватися кар'єрними сходами, дотримуватися кінцевих термінів виконання завдань, для них характерна менша схильність до стресу і занепокоєння, високі показники продуктивності.

Висновки

У результаті проведення дослідження визначено основну сутність та ключові проблеми організації роботи митного підрозділу на засадах моделі розподіленого офісу, виокремлено перелік ресурсного забезпечення, встановлено фактори, які призупиняють даний процес у межах компанії.

Низький рівень контролю за достовірністю інформації та ефективністю роботи митного підрозділу на засадах моделі розподіленого офісу породжує безліч негативних наслідків для підприємства: неточність та недостовірність поданої інформації митним органам, зниження репутації у колі посадових осіб, застосування санкцій, штраф у випадку значних порушень тощо. Також негативні аспекти полягають у повільному процесі оформлення вантажів, неефективній комунікації між працівниками. Саме тому необхідно розробити систему контролю на предмет визначення результативності виконання посадових обов'язків працівниками митного підрозділу на засадах моделі розподіленого офісу. Реалізація цієї системи відбувається на основі коректно визначених цілей, методів і форм контролю, встановлення критеріальних показників ефективності, збору даних про результати роботи митного підрозділу, встановлення відхилень, спілкування з працівниками митного підрозділу для з'ясування причин недоліків, виокремлення переліку ризиків та збитків від настання цих ризиків.

Нераціональне використанні робочого часу посадовими особами митного підрозділу на засадах моделі розподіленого офісу спричинено невмінням, відсутністю навиків ефективно організовувати робочий процес на час для виконання посадових обов'язків і час для відпочинку, неправильно розс-

тавляти пріоритети і кінцеві терміни виконання завдань. У зв'язку з цим необхідно впровадити методуку тайм-менеджменту для оптимізування праці митного підрозділу. Запропонована технологія буде здійснюватися поетапно, що включає визначення цілей і методів, виокремлення причин нераціонального розподілу часу, розробку заходів усунення даної проблеми, контролю за ефективністю застосування тайм-менеджменту та оцінку зміни показників діяльності митного підрозділу підприємства.

Перспективи подальших рішень

Перспективою подальших рішень є розроблення і запровадження кардинально нових методів та інструментів організування роботи митного підрозділу на підприємстві в умовах віддаленого режиму роботи. Для розробки методів варто провести комплексне оцінювання рівня кваліфікаційної підготовки працівників, фінансового забезпечення компанії, наявності матеріальних та програмних ресурсів тощо. Це можна виконати самостійно працівниками підприємства або за допомогою залучення аудиторських і консалтингових компаній.

На основі дослідження буде запропоновано найбільш оптимальні методи та інструменти адаптації трудового колективу митного підрозділу до віддалених умов роботи. В сучасних умовах актуальним є проведення тренінгів для усвідомлення персоналу сутності роботи на засадах моделі розподіленого офісу, розроблення сервісів для підтримки спілкування, тестові періоди роботи в запропонованих умовах для оцінки показника продуктивності праці працівників митного підрозділу.

Список літератури

1. Гуцу С. Ф. (2013). Проблеми митного регулювання в Україні в умовах євроінтеграції. *Гуманітарний часопис*, 4, 105-109. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/gumc_2013_4_15
2. Бережнюк І. Г. (2009). *Митне регулювання України: національні та міжнародні аспекти: монографія*, Дніпропетровськ: Академія митної служби України. URL: <https://library.nusta.edu.ua/depository/>
3. Квеляшвілі І.М. (2012). Послуги в митній сфері як інструмент державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності. *Публічне адміністрування: теорія та практика*, 13. URL: http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/efdu_2016_4_20.pd
4. Будз, О.Ф. (2017). Функціональні підходи до управління митним обслуговуванням підприємств. *Економіка. Фінанси. Право*, 11/2, 21-25.
5. Григор'єв О.Ю. (2015). Чинники впливу на організування взаємодії в системі «підприємство-митні організації». *II Міжнародний науково-практичний симпозиум: Проблеми управління зовнішньоекономічною та митною діяльністю в умовах європейської інтеграції України*, 11.
6. Дорошкевич Д.В., Литвиненко І.С. (2023). Дослідження рівня діджиталізації робочого місця в умовах зростання дистанційної економіки. *Економіка та суспільство*, 47. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2110/2039>
7. Мирончук В.М., Матвеев М.Е., Голомша Н.Є. (2022). Митні процедури забезпечення зовнішньоекономічної діяльності України в умовах війни. *Економіка та суспільство*, 39. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1386/1336>

References

1. Hutsu S.F. (2013). Problemy mytnoho rehulyuvannya v Ukrayini v umovakh yevrointehratsiyi [Problems of customs regulation in Ukraine in the context of European integration]. *Humanitarnyy chasopys [Humanitarian journal]*, 4, 105-109. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/gumc_2013_4_15.
2. Berezhniuk I.G. (2009). *Mytne rehulyuvannya Ukrayiny: natsional'ni ta mizhnarodni aspekty: monohrafiya [Customs regulation of Ukraine: national and international aspects: monograph]*. Dnipropetrovs'k: Akademiya mytnoyi sluzhby Ukrayiny [Dnipropetrovsk: Academy of Customs Service of Ukraine] URL: <https://library.nusta.edu.ua/depository/>.
3. Kveliashvili I.M. (2012). Posluhy v mytniy sferi yak instrument derzhavnoho rehulyuvannya zovnishn'oekonomichnoyi diyal'nosti [Services in the customs sphere as an instrument of state regulation of foreign

economic activity]. *Publichne administruvannya: teoriya ta praktyka [Public administration: theory and practice]*, 13. URL: http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi_bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/efdu_2016_4_20.pdf

4. Budz, O.F. (2017). Funktsional'ni pidkhody do upravlinnya mytnym obsluhovuvannyam pidpryyemstv [Functional approaches to customs management service of enterprises]. *Ekonomika. Finansy. Pravo [Economy. Finances. Law]*, 11/2, 21-25

5. Grigoriev O.Yu. (2015). Chynnyky vplyvu na orhanizuvannya vzayemodiyi v systemi «pidpryyemstvo-mytni orhanizatsiyi» [Factors influencing the organization of interaction in the "enterprise-customs organizations" system]. *II Mizhnarodnyy naukovy- praktychnyy symposium: Problemy upravlinnya zovnishn'oekonomichnoyu ta mytnoyu diyal'nisty v umovakh yevropeys'koyi intehratsiyi Ukrayiny [II International Scientific and Practical Symposium: Problems of Managing Foreign Economic and Customs Activities in the Conditions of European Integration of Ukraine]*, 11.

6. Doroshkevych D.V., Lytvynenko I.S. (2023). Doslidzhennya rivnya didzhitalizatsiyi robochoho mistysya v umovakh zrostannya dystantsiynoyi ekonomiky [Study of the level of digitalization of the workplace in the conditions of the growth of the remote economy]. *Ekonomika ta suspil'stvo [Economy and Society]*, 47. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2110/2039>.

7. Mironchuk V.M., Matveev M.E., Golomsha N.E. (2022). Mytni protsedury zabezpechennya zovnishn'oekonomichnoyi diyal'nosti Ukrayiny v umovakh viyny [Customs procedures for ensuring Ukraine's foreign economic activity in wartime conditions]. *Ekonomika ta suspil'stvo [Economy and Society]*, 39. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1386/1336>.

M. H. Bortnikova, S.V. Slipachyk
Lviv Polytechnic National University

FEATURES OF ORGANIZING THE WORK OF THE CUSTOMS DEPARTMENT OF THE ENTERPRISE BASED ON THE DISTRIBUTED OFFICE MODEL

© Bortnikova M.H., Slipachyk S.V., 2023

The article examines the essence of the category of solving the problems of organizing the work of the customs department on the basis of the distributed office model. In the current economic environment, the following are promising areas of activity establishing business relations with foreign partners and conducting foreign economic operations. This is due to the strengthening of European integration processes, good logistical location, availability of necessary resources etc. The key points of foreign economic activity are crossing the country's customs border, which requires customs clearance of cargo customs clearance of cargo, submit the necessary supporting documentation and provide other reliable data requested by the customs authorities. The customs clearance process is mainly the responsibility of the customs department of the enterprise, which directly affects the efficiency of export-import activities and, accordingly, the analysis and study of the organization of activities and, accordingly, analysis and research of the organization of its work ensures the desired level of competitiveness of the company in the foreign market. As a result of the conducted research, it was determined that the main problems of organizing the customs department based on the distributed office model are a low level of control over the reliability of information, the efficiency of the work of employees and the irrational use of working time. Accordingly, the ways to solve these problems are the development of a control system to determine the effectiveness of the performance of duties by employees of the customs department and the implementation of time management techniques to optimize work based on the distributed office model Taking into account the rapid pace of development of digitalization, most employers prefer to organize the work of divisions, including foreign economic and customs, based on the distributed office model. The essence of this model is the remote mode of operation of one or more divisions of the enterprise. The advantages of its implementation are the reduction of costs for organizing work in the office, better communication between employees etc.

Key words: organization, customs department, distributed office model, remote model, personnel potential.